

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

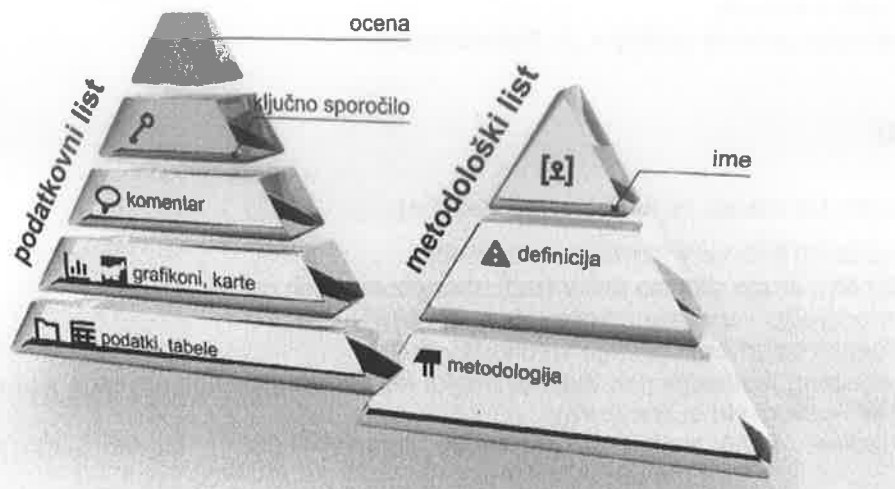

Kazalci okolja v Sloveniji

O kazalcih

Shema kazalca

IME KAZALCA

1. Položaj v DPSIR:

(samo izbor položaja v modelu DPSIR– razlaga ni potrebna)

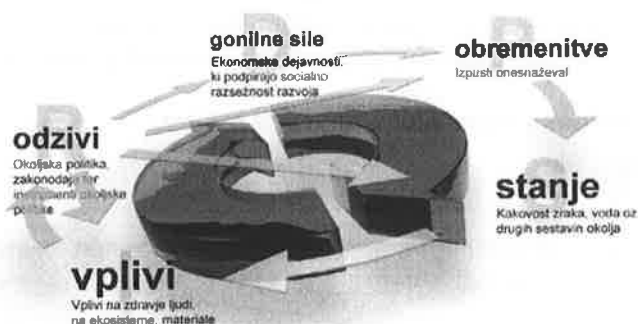
- **Gonilne sile** so socialno-ekonomski dejavniki in dejavnosti, ki povzročajo povečanje ali omejevanje pritiskov na okolje. To so lahko npr. obseg gospodarskih, prometnih ali turističnih dejavnosti.

- **Obremenitve** sestavljajo neposredne antropogene obremenitve in vplivi na okolje, kot so npr. izpusti onesnaževal ali raba naravnih virov.

- **Stanje** se nanaša na trenutno stanje in razvoj pojava v okolju, kot je raven onesnaženosti zraka, vodnih teles in tal, raznovrstnost vrst v posamezni geografski regiji, razpoložljivost naravnih virov (npr. les ali sladka voda).

- **Vplivi** so učinki spremenjenega okolja na zdravje ljudi in živih bitij.

- **Odzivi** so odgovori družbe na okoljske probleme. To so lahko posebni ukrepi države, kot npr. takse na rabo naravnih virov. Pomembne so tudi odločitve podjetij in posameznikov, npr. naložbe podjetij v nadzor nad onesnaževanjem ali nakupi recikliranih dobrin v gospodinjstvih.

2. Definicija kazalca

KAJ merimo (katero problematiko prikazuje kazalec) – osnovni opis. Natančnejši opis (KAKO merimo) v „7. Metodologija“.

3. Cilj

Cilj, ki ga želimo doseči na tem področju. Prednost imajo cilji iz NPVO oz. ustrezne strategije, slovenske zakonodaje,... pred zakonodajo EU:

- če je možno, količinsko (ali v odstotkih) opredeljeni cilji,
- cilji morajo biti navedeni objektivno (kratke navedbe),
- navedeni naj bodo v alineah,
- podrobnejša navedba pravnih podlag v „7. Metodologija“.

4. Komentar

Besedilo (le za kazalec kot celoto, ne ločeno za podkazalce):

- kratek opis značilnosti kazalca v Sloveniji, opis trenda,
- primerjava z EU ali z drugo skupino držav (tudi izbor posameznih držav),
- politika na tem področju - sprejeta zakonodaja,... ("odzivi"),
- brez »suhoparnega« opisovanja gibanja vrednosti v grafu,
- citiranje med tekstom: *institucija (oz. avtor-priimek), leto izdaje* (popolna navedba vira v poglavju „7. Metodologija“ – Drugi viri in literatura);
- priporočena dolžina: 4.000 znakov (s presledki); najmanj 3.000 – največ 6.000 znakov (s presledki).

5. Ključno sporočilo

Kaj kazalec ugotavlja? Povzetek komentarja:

- kratko - **1 do 2 stavka**,
- če je možno, podati razvoj kazalca glede na približevanje zastavljenemu cilju.

6. Ocena razvoja pojava (trenda)

Subjektivna presoja avtorja:

- ocena smeri razvoja pojava, ne trenutnega stanja,
- če je cilj opredeljen količinsko, podamo oceno glede na približevanje cilju,
- ocena je podana grafično (izberemo znak); brez razlage (ta je del poglavja "4. Komentar").

Znaki ocene razvoja posameznega kazalca:

razvoj v smeri, ki pomeni doseganje kakovostno ali količinsko opredeljenega cilja

neopredeljiva smer razvoja, nezadosten razvoj za doseg kakovostnih oz. količinskih ciljev, lahko tudi spremenljiva smer razvoja znotraj kazalca

neugoden razvoj

7. Metodologija; izpolnjen primer glej str. 6

Podatki za Slovenijo (Popis virov podatkov, predstavljenih v grafih in preglednicah – za Slovenijo)

Cilji in pravne podlage: popis pravnih podlag iz katerih so povzeti cilji, in ki podpirajo spremljanje kazalca: nacionalni programi (npr. NPVO), operativni programi/ strategije, direktive, zakoni, uredbe, ...drugo

Vir podatkov: uporabljenih za izris grafov

Skrbnik podatkov: ustanova (urad, sektor), kontaktna oseba

Datum zajema podatkov za kazalec: datum povzemanja podatkov za kazalec

Metodologija in frekvenca zbiranja podatkov za kazalec: kateri podatki, kako, kako pogosto, ...se zbirajo

Metodologija obdelave podatkov: kako so podatki preračunani v obravnavanem kazalcu (indeksi, deleži, uteži – npr. emisijski faktorji)

Informacije o kakovosti:

- Prednosti in slabosti kazalca: z vidika podatkov!
- Relevantnost, točnost, robustnost, negotovost: z vidika podatkov!
 - Zanesljivost kazalca (arhivski podatki):
 - Negotovost kazalca (scenariji/projekcije):
- Skupna ocena (1 = brez večjih pripomb, 3 = podatki z zadržkom):
 - Relevantnost: izbor ocene 1-3
 - Točnost: izbor ocene 1-3
 - Časovna primerljivost: izbor ocene 1-3 - se nanaša na popolnost
 - Prostorska primerljivost: izbor ocene 1-3 – se nanaša na popolnost

Obrazložitev:

RELEVANTNOST je stopnja, do katere podatki ustrezajo trenutnim in potencialnim potrebam uporabnikov (prekrivanje s poročanjem EU, podatkovnim tokom EIONET, osnovnim naborom kazalcev SI/EEA).

RELEVANCE (relevantnost) is the degree to which the data meet current and potential users' needs.

TOČNOST pove za koliko določena vrednost odstopa od prave ali točne vrednosti. V primeru monitoringa je pomemben atribut točnosti zagotavljanje kakovosti, kot to določajo področne direktive (referenčna merilna metoda, ustrezen izplen podatkov za statistično obdelavo ipd.)

ACCURACY (točnost) is understood as the proximity of the figures to the exact or true values.

ČASOVNA PRIMERLJIVOST se nanaša na dolžino podatkovnega niza.

PROSTORSKA PRIMERLJIVOST se nanaša na upoštevanje geografskih lastnosti države, regije, občine, ki so ključne za predstavitev nekega podatka v določenem kazalcu.

Podatki za druge države (Popis virov podatkov predstavljenih v grafih in preglednicah – za tuje države)

+ dodati rubriko **Geografska pokritost** kadar so obravnavane skupine držav (EU-15, ipd.)

Vir podatkov: uporabljena za izris grafov

Skrbnik podatkov: ustanova (urad, sektor), kontaktna oseba

Datum zajema podatkov za kazalec: datum povzemanja podatkov

Metodologija in frekvenca zbiranja podatkov za kazalec: kateri podatki, kako, kako pogosto, ...se zbirajo

Metodologija obdelave podatkov: kako so podatki preračunani v obravnavanem kazalcu (indeksi, deleži, uteži – npr. emisijski faktorji)

Geografska pokritost: dodati to rubriko kadar so obravnavane skupine držav, npr. EU-15 – napisati katere države so zajete v tej skupini

Informacije o kakovosti:

- Prednosti in slabosti kazalca: z vidika podatkov!
- Relevantnost, točnost, robustnost, negotovost: z vidika podatkov!
 - Zanesljivost kazalca (arhivski podatki):
 - Negotovost kazalca (scenariji/projekcije):
- Skupna ocena (1 = brez večjih pripomb, 3 = podatki z zadržkom):
 - Relevantnost: izbor ocene 1-3
 - Točnost: izbor ocene 1-3
 - Časovna primerljivost: izbor ocene 1-3 – se nanaša na popolnost
 - Prostorska primerljivost: izbor ocene 1-3 – se nanaša na popolnost

Drugi viri in literatura

Viri in literatura uporabljena v besedilu kot dodatna razlaga problematike, podkrepitev dejstev, primeri dobre prakse...

8. Zadnji popravki (datum osvežitve kazalca):

9. Avtor kazalca: Ime Priimek, ustanova

10. Grafi in tabele - podatki

- po predlogi v .xls datoteki
- vsaka tabela/graf na svojem listu (1 do 4 grafi (več kot 6 pa res ne!))
- vsi podatki, ki so bili uporabljeni za izris grafov, morajo biti tudi v tabelah
- če graf prikazuje indekse ali deleže, morajo podatki v preglednici vsebovati tudi absolutne vrednosti
- za obravnavano obdobje: npr. 1992–2009 oz. razpoložljivi (smiselni) niz
- kjer je mogoče, podatki za primerjavo z EU (kot celoto), z drugo skupino držav ali z izborom držav (npr. sosedje, najboljša in najslabša)

vsebina lista (glej Predloga za pripravo grafov_v2.ppt):

- šifra in ime kazalca
- parametri izrisa
- tabela s podatki
 - natančnost največ na eno decimalno pri pojavih večjih od 100 merskih enot
 - kjer je potrebno, se uporablja decimalna vejica
 - ločevanje tisočic z decimalno piko
 - pomen oznak:
 - = pojav ne obstaja
 - nr** ni relevantno
 - np** ni podatka
- predlog grafičnega prikaza (izris grafa)
- kratko ime vira (ime baze, institucija in leto zajema)
- datum zajema podatkov